

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Θέμα Α

A1. Ο συγγραφέας του κειμένου 1 παραθέτει τους λόγους για τους οποίους είναι απαραίτητη η ιστορική γνώση. Αρχικά επισημαίνει ότι η σύνδεση με το παρελθόν είναι αναντίρρητη, αφού πολιτιστικά στοιχεία, όπως γλώσσα, πεποιθήσεις, αξίες, γνώσεις και κανόνες, αντλούν την καταγωγή τους απ' αυτό και διαμορφώνουν το πολιτιστικό παρόν. Μέσα σε έναν ήδη διαμορφωμένο κόσμο είναι επιτακτική ανάγκη η επαφή με τον παρελθόν, ως μέσο γνώσης του συλλογικού εαυτού μας και του κοινωνικού μας περιβάλλοντος. Τέλος, μπορεί να αποτελέσει αρωγό για την αντιμετώπιση επικείμενων λαθών για τη διαμόρφωση του μέλλοντος.

Θέμα Β**B1.**

- α. Λάθος
- β. Λάθος
- γ. Σωστό
- δ. Σωστό
- ε. Σωστό

B2. α. Ο τίτλος του κειμένου 1 έχει τη μορφή ερωτήματος («Γιατί να μαθαίνουμε ιστορία;»), με το ρήμα να τίθεται σε υποτακτική έγκλιση και σε α' πληθυντικό πρόσωπο. Μέσω του ερωτήματος αυτού ο συγγραφέας του κειμένου έλκει το ενδιαφέρον του αναγνώστη να διαβάσει το κείμενο και να λάβει απάντηση για ένα θέμα το οποίο συχνά αποτελεί αντικείμενο σχολιασμού ανάμεσα στους ανθρώπους, διεγείροντας ταυτόχρονα τον προβληματισμό τους.

β. Στο τέλος της πρώτης παραγράφου του κειμένου 1 ο συντάκτης του παραθέτει αυτούσιο, με τη μορφή ευθέος λόγου, τον προβληματισμό των φοιτητών του: «Γιατί, κύριε, να πρέπει να μαθαίνουμε ιστορία; Εμείς κοιτάμε μπροστά. Κοιτάμε στο μέλλον». Με την παρεμβολή αυτή ενισχύεται η πειστικότητα του λόγου του και προσδίδεται περισσότερη ζωντάνια, αμεσότητα και παραστατικότητα στο κείμενο, καθώς δημιουργείται κλίμα οικειότητας με τον αναγνώστη και τον βοηθά να βιώσει άμεσα τον προβληματισμό των περισσότερων νέων σχετικά με την αξία της ιστορικής γνώσης που πολλές φορές αποτελεί και δικό του προβληματισμό. Τέλος, «σπάει» τη μονοτονία του λόγου με αποτέλεσμα να ελκύεται το ενδιαφέρον του αναγνώστη.

B3. Πρόθεση της Κικής Δημουλά στο απόσπασμα «Για να επανέλθω ... φωτογραφία σου» είναι να ευαισθητοποιήσει τον αναγνώστη σχετικά με το ρόλο που διαδραματίζει η επέτειος στη διατήρηση της μνήμης. Αυτό το επιτυγχάνει αρχικά στο χωρίο «συντονίζει τον ηρωισμό με το

βηματισμό της σημαίας, παρελαύνουν οι Θερμοπύλες» με την προσωποποίηση η οποία «εμψυχώνει» το αίσθημα υπερηφάνειας που διακατέχει όλους μας όταν παρακολουθούμε τις παρελάσεις των εθνικών επετείων. Η μεταφορά στο χωρίο «Για να δώσω και την πιο εγκόσμια μορφή στην επέτειο, ας πω ότι είναι ένα δωρεάν μεταφορικό μέσον με το οποίο μεταφέρεται το πολυπληθές παρελθόν εδώ στο παρόν» αποτελώντας μία συμπυκνωμένη παρομοίωση (απουσιάζει όμως το «σαν»), έχει μεγάλη υποβλητική δύναμη. Υποβάλλει την ιδέα της σύνδεσης του παρόντος με το παρελθόν εικονιστικά όμως. Τέλος, με το ασύνδετο σχήμα στο χωρίο «ιδού η νύφη ακόμα ερωτευμένη με το νυφικό της, γενέθλια, χρονιάρικα πια τα παιδιά σου, γενέθλια γενέθλια γενέθλια, κοντά η ενηλικίωση» ο λόγος αποκτά ταχύτητα, ζωντάνια, παραστατικότητα και χρωματίζει συναισθηματικά το κείμενο, καθώς τονίζεται η σημασία των φωτογραφιών στη διατήρηση στη μνήμη μας των σημαντικών στιγμών.

Θέμα Γ

Γ1. Το ταγάρι για την οικογένεια της αφηγήτριας συμβολίζει το παρελθόν της. Η εύρεσή του σε μια κασέλα και η επίδειξή του στη μητέρα της οδήγησε στη σύνδεσή του τόσο με τα φοιτητικά χρόνια της μητέρας όσο και με τη γιαγιά της. Η προτροπή να το πάει σε αυτή δεν είναι άσχετη με το γεγονός ότι συνδέεται με μνήμες της μητέρας οι οποίες την κάνουν να νιώθει άβολα με την ύπαρξή του. Η σύνδεση με το παρελθόν καταγράφεται με emphaticό τρόπο μέσα από το σχόλιο της γιαγιάς το οποίο εμπεριέχεται σε εισαγωγικά «πράγματα για μια ζωή». Χαρακτηριστική είναι η διαπίστωση της αφηγήτριας ότι «Έκανε λάθος στο μέτρημα. Ήδη το ταγάρι είχε χρησιμοποιηθεί από τρεις γενιές». Η χρήση του παρελθοντικού χρόνου επιβεβαιώνει ότι είναι οικογενειακό κειμήλιο. Τέλος, η τριτοπρόσωπη αφήγηση «τα έλεγε αυτά με νοσταλγία» υποδηλώνει έντονα τη συναισθηματική φόρτιση που διακατέχει ανθρώπους που θυμούνται και διηγούνται το παρελθόν.

Αν ήμουν στη θέση της αφηγήτριας θα κρατούσα το ταγάρι, γιατί με αυτόν τον τρόπο θα τιμούσα το παρελθόν μου. Παρά το γεγονός ότι ο κόσμος εξελίσσεται οφείλουμε να είμαστε συνδεδεμένοι με τις ρίζες μας και με τις μνήμες μας, αλλά και με αντικείμενα που έχουν μεγάλη συναισθηματική αξία για τη οικογένεια μας, ώστε να μην ξεχνάμε την προέλευση μας.

Θέμα Δ

Δ1.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: Πρόκειται για άρθρο, οπότε είναι απαραίτητος ο τίτλος.

Πομπός: μαθητής/ μαθήτρια

Αποδέκτες: νέοι/ νέες

θεμιτή η προφορικότητα εφόσον προορίζεται για την ιστοσελίδα του σχολείου

Ενδεικτικός τίτλος: «ΑΞΙΑ ΙΣΤΟΡΙΟΓΝΩΣΙΑΣ»

Πρόλογος: Σε μια εποχή που πολλοί λαοί αγωνιούν για τη διατήρηση ιδιαίτερου στίγματος στον παγκόσμιο πολιτισμικό χωρόχρονο, η γνώση του παρελθόντος είναι καθοριστική και ευεργετική.

Κύριο μέρος

Ζητούμενο α': αξία ιστορικής γνώσης

- Η γνώση της ιστορίας επιτρέπει τον εθνικό αυτοπροσδιορισμό και τη σφυρηλάτηση εθνικής συνείδησης.
- Μαθαίνοντας για το παρελθόν, κατανοούμε ότι είμαστε συνεχιστές του, αφού στο πολιτιστικό παρόν μεταγγίζοντας αξίες, γνώσεις, ιδανικά αποκτάμε συλλογική συνείδηση.
- Συνειδητοποιούμε την αξία της γλώσσας.
- Συνδεόμαστε με τις προηγούμενες γενιές, κατανοούμε ότι στον πολιτισμό δεν υπάρχει «παρθενογένεση» και νιώθουμε ότι «χρωστάμε σ' όσους ήλθαν, πέρασαν, θα 'ρθουν και θα περάσουν κριτές θα μας δικάσουν οι αγέννητοι και οι νεκροί»
- Αποφεύγουμε λάθη του παρελθόντος, αφού η ιστορική μνήμη διδάσκει.
- Αντλούμε πρότυπα δράσης, δημιουργίας, σκέψης και συμπεριφοράς.
- Κατανοούμε καλύτερα και ερμηνεύουμε το παρόν, η ιστορία είναι μια πράξη αυτογνωσίας.
- Γενικά η ιστοριογνωσία μας επιτρέπει ν' αναλάβουμε τον ιστορικό μας ρόλο και αποτρέπει την απώλεια εθνικής ταυτότητας σε μια εποχή που η επικοινωνία λαών και πολιτισμών μπορεί να λειτουργήσει και διαβρωτικά.

Ζητούμενο β': βιωματικοί τρόποι που μπορούν να καλλιεργήσουν το ενδιαφέρον για το ιστορικό παρελθόν

Με δεδομένη την παραδοχή ότι αξίζει να μαθαίνουμε για το παρελθόν μας θεωρούμε ότι πρέπει να ενισχυθεί το ενδιαφέρον μας γι' αυτό βιωματικά.

- Η διδασκαλία της ιστορίας θα πρέπει να απεγκλωβιστεί από την στείρα αποστήθιση και να συνδεθεί με πιο άμεσους τρόπους επαφής των νέων με το παρελθόν με την αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας.
- Οι επισκέψεις σε χώρους μνήμης (μουσεία, τόποι μαρτυριών και αγώνων κτλ.) και ο προσδιορισμός της καλλιτεχνικής και ιστορικής τους σημασίας μπορούν να λειτουργήσουν ως έναυσμα

για συστηματική έρευνα, για ανακάλυψη και αποκάλυψη των στοιχείων του παρελθόντος.

- Η οργάνωση θεατρικών παραστάσεων με δραματοποίηση ιστοριών, οι αγώνες λόγου με πρωταγωνιστές ιστορικά πρόσωπα, η συμμετοχή σε ιστορικούς ομίλους είναι έμπρακτες εκδηλώσεις ιστορικού ενδιαφέροντος.
- Οι εθνικές επέτειοι είναι «ένα δωρεάν μεταφορικό μέσο με το οποίο μεταφέρεται το πολυπληθές παρελθόν εδώ στο παρόν».
- Η διοργάνωση εκδηλώσεων, ημερίδων στα σχολεία με θέματα που παραπέμπουν σε ένδοξες σελίδες της ιστορίας επιτρέπει την αναβίωση του παρελθόντος,
- Στο πλαίσιο αυτών των εκδηλώσεων θα μπορούσαν να προσκληθούν προσωπικότητες που έχουν συνδεθεί σε διάφορα ιστορικά γεγονότα και να καταγράψουν με ζωντανό και παραστατικό τρόπο τα όσα έχουν βιώσει.
- Παράλληλα ο διάλογος των γενεών, η επαφή με τους μεγαλύτερους, μας φέρνει σε επαφή με τους φορείς της συσσωρευμένης πείρας του παρελθόντος

Επίλογος: Τελειώνοντας μπορούμε να επισημάνουμε «ότι το παρελθόν είναι δάσκαλος του παρόντος και οδηγός για το μέλλον». Επομένως οι λαοί πρέπει να συνδεθούν με αυτό αν θέλουν αυτό το μέλλον να είναι ευοίωνο και ελπιδοφόρο.

ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΕ Ο ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ

«ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ» ΚΑΙ «ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ» ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

www.floropoulos.gr

ΒΟΥΡΓΙΑΗ Ε. – ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΥ Μ. – ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Μ. – ΠΟΥΛΑΚΟΥ Μ.